

EEN ENGELSE BESCHOUWING OVER HET HONORARIUM VAN DE ACCOUNTANT

R. Sproull, Accountants' fees and profits, London Pitman 1949 ¹⁾

door Drs L. van Kampen Jr

De basis voor de uiteenzettingen van de schrijver wordt gevonden in twee uitspraken in het tweede hoofdstuk luidende:

„De openbare accountant heeft maar één ding te verkopen te weten TIJD, de tijd van hemzelf en zijn personeel”

en

„De juiste prijszetting van de gebruikte tijd is de grondslag van iedere declaratie”.

Deze opzet leidt ertoe dat de schrijver, enkele uitzonderingen daargelaten, vaste uurtarieven aanbeveelt, verschillend naar de rang van de personeelsleden en naar de aard van de uit te voeren werkzaamheden.

Voor het opstellen van de declaratie moeten de volgende factoren in aanmerking genomen worden:

1. de gebruikte schaal
2. de „graad” van de medewerkers (opleiding en ervaring)
3. tarief voor elke graad
4. door iedere graad of persoon bestede tijd
5. vermenigvuldiging van 3 en 4
6. bijtelling van verschotten
7. het resultaat, indien dit niet normaal is.

Ad 1. Sproull onderscheidt drie schalen, elk bestaande uit een reeks tarieven:

Schaal 1 voor gewone contrôle-arbeid (simplest audit scale, verkort S.A.S.)

Schaal 2 voor andere contrôle- en belastingwerkzaamheden (other audits and tax scale, verkort O.A.T.S.)

Schaal 3 voor gecompliceerd werk (complicated scale, verkort C.S.)

Schaal 1 betreft de bij elk accountantskantoor voorkomende arbeid van routine-aard, b.v. contrôle van de dagelijkse boekhouding, opstelling van normale balansen, m.a.w. die werkzaamheden waartoe de noodzakelijke bekwaamheden grotendeels in de praktijk verkregen kunnen worden, doch niet arbeid, voor welks uitvoering de vrucht van studie en overweging van belang zijn.

Onder schaal 2 vallen de contrôle van verantwoordingen, welke reeds door anderen gecontroleerd zijn, onderzoekingen met een speciaal doel of vanuit een speciaal gezichtspunt arbeid bij stichting of opheffing van een onderneming, algemene rechts- of beoordelingszaken en alle belas-

¹⁾ De Redactie, wier aandacht op dit boek gevestigd werd naar aanleiding van een bespreking van het werk van H. Hjerno Jeppesen in het October-nummer 1949 van het Deense tijdschrift „Revision og Regnskabvaesen” acht de inhoud ook voor de Nederlandse accountant van belang en meent, dat de door Sproull aangegeven uiteenzetting een uitgangspunt zou kunnen worden voor een gedachtenwisseling over het door de Engelse schrijver aanbevolen stelsel van berekening van het honorarium. Zij heeft Drs Van Kampen bereid gevonden om een overzicht van Sproull's systeem van berekening te geven, dat hierbij wordt gepubliceerd; zij zal gaarne plaats verlenen aan beschouwingen over het systeem uit Nederlandsche gezichtshoek. — Red.

tingarbeid, die uitgaat boven het invullen van een belastingaangifte of het narekenen van een aanslag.

Welk in verband met financieringen en reconstructies, calculaties, rekeningschema's, werkzaamheden die grote geestelijke inspanning, doch weinig tijd vereisen vallen onder schaal 3.

De keuze tussen schaal 2 of 3 kan moeilijkheden bieden. Specialistenarbeid zal in het algemeen onder schaal 3 vallen.

Ad 2. De schrijver onderscheidt in het personeel niet minder dan 5 categorieën, onderverdeeld in tezamen 26 graden en nog 4 graden in de leiders der accountantskantoren.

Ad 3. In plaats van nu voor elke graad een afzonderlijk tarief te stellen, adviseert hij het tarief voor personeel in evenredigheid te brengen met de salarissen, en wel een guinea per dag per £ 100.—/— jaar-salaris; indien het salaris stijgt boven £ 800.—/— per jaar, zou voor het meerdere $\frac{3}{4}$ guinea per dag per £ 100.—/— gerekend moeten worden. Deze hoge salarissen komen naar de mening van Sproull echter weinig voor.

Dit geldt uitsluitend voor S.A.S. arbeid. Voor O.A.T.S. of C.S. zou een toeslag van 50 % resp. 100 % berekend moeten worden, waarbij in gedachten moet worden gehouden, dat een deel van het personeel niet in staat zal zijn anders dan S.A.S. werk te verrichten.

Voor accountants stelt hij de volgende tarieven voor in guineas per uur:

Aantal jaren ervaring	tot 3	3 à 10	10 à 20	20 en meer
S.A.S.	tot $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ à 2	2	$2\frac{1}{4}$
O.A.T.S.	$1\frac{1}{2}$ à 2	2 à 3	$2\frac{1}{2}$ à 3	3
C.S.	2 à 3	3 à ?	<u>3</u> à ?	<u>$3\frac{1}{2}$</u> à ?

De onderstreepte tarieven zijn die, welke typisch zijn in een combinatie met 4 compagnons in de samenstelling als de tabel aangeeft.

In dit gedeelte van het werk wordt aandacht besteed aan de tarieven voor regeringsopdrachten en aan de tarieven zoals die in Australië en in Zuid Afrika door de accountantsverenigingen aldaar zijn vastgesteld.

Ad. 4. De tijd, die gedeclareerd moet worden, is steeds de direct aangewende tijd, inclusief de tijd benodigd voor het opstellen van de declaratie. Reistijd wordt als directe tijd beschouwd.

Als normaal wordt berekend een jaargemiddelde van 220 à 240 werkdagen van 7 uren per dag. Voor de oorlog was het aantal berekenbare uren iets hoger (5 %) dan thans.

De schrijver herinnert aan de beslissing uit 1935 van het Institute of Chartered Accountants, waarbij alle belang bij de uitslag van enige arbeid als „discreditable” wordt gekenmerkt. Sproull gebruikt zelf het woord „unprofessional”.

Hij wijdt enige aandacht aan het vaste honorarium en aan de „retainer” en aan de gevallen waarbij de honorering van de arbeid niet in direct verband staat met de tijd, doch met andere factoren, b.v. werkzaamheden in verband met faillissement of receivership.

Ad 7. Het eindbedrag van de declaratie moet tenslotte bekeken worden uit het oogpunt van de geleverde prestaties. De berekening van

honorarium naar de aangewende tijd kan nadelen hebben. De prestaties van een bepaalde persoon kunnen wisselend zijn en er kunnen andere factoren zijn waardoor de declaratie aldus uitgerekend niet het juiste bedrag toont. De accountant moet zich dus afvragen of zijn arbeid de declaratie waard is, d.w.z. dat hij moet beoordelen of een ander normaal bekwame accountant een zelfde bedrag zou rekenen.

De schrijver wijdt enkele hoofdstukken aan andere financiële zijden van het accountantsberoep; het zich vestigen als accountant, overnemen van accountantspraktijken, schattingen van wat een accountant netto verdienen kan.

Het is onmogelijk in een kort bestek aandacht te wijden aan alle onderwerpen, die door Sproull behandeld worden. Met het bovenstaande menen wij evenwel het voornaamste te hebben besproken.

